

ACC. N:R. M. 7090:1-13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ivan E. Gunnarsson
Härad: V. döringe Adress: Slättjö, Värjö
Socken: Röse Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

Skonheten juladev. (L. U. F. 34.)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7090:1.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Sven E. Gunnarsson

Härad:

V. Göinge

Adress:

Slättsjö. Väisjö

Socken:

Röke

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Var i L. U. F. 34. Konkreta Julsedar.

1. Adven har ej firats sen 1880-1890 talen, ty de mulevande minns ej någonting därom.
2. Ibland firas Lucia, då någon av barnen går upp snart om morgonen, sätter fyr i spisen, kokar kaffe eller silvetti, och bjuder oss arda på detta, med loyp. (Lag) hon sång sjunger Lucia då hon kommer med kaffebruden.
3. Då slaktaren kom till gården innan jul, och skulle slakta, brukade han säga till en av barnen att gå till "nabben" (grannen) och låna "rompedia". Då barnet kom till grannen, visste han att det var skämt, och skickade ibland stora vedträn med hem. Att barnet ej gick mer än en gång, behöves ej ontalas.

ACC. N:R.

M. 7090: 2.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Sven E. Gunnarsson

Härad:

V. Göinge

Adress:

Slättjö, Värsjö

Socken:

Röke

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga No 4. Vid julen ^{svare 4:} uppsättes alltid en eller flera kävar till fåglarna. Man sätter enrisbuckar vid dörrarna (eller groror), samt lägger några grankvistar vid kappan, ^{håll} att toka smuts av fötterna på. Vi brukar själva (att) tillverka gyländer av $\frac{1}{2}$ till 1 m. långa reor vilka vi glockar i skogen. Namnet å dessa reor, vet jag ej. De består av en lång "tråd", ut vilken många stöck stä upp. Denna tråd väver till i ena ändan, under det den förmaltvar i den andra. Den benämnes på sina håll för "revikor". Dessa "revikor" knyts sedan tillsammans och sträcks i tåket från höm till höm.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7090:4.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Sven Jansson

Härad:

V. Göinge

Adress:

Flättyö Värjö

Socken:

Röke

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga (6) 7.

Svar:

Julbordet dukas y förän måltiden intages. Då mor bakar till jul brukar hon baka en kaka av varje sort, till barnen. Vart o ett av barnen få var sin julkaka, och dessa skiljer sig i storlek och form.

8. På juleafton dricker vi först kaffe m. kakor kl. 4-5. Sedan dukas smörgåsbord med gröntkål (långkål) vid 7 tiden. Därefter äter fisk o potatis, samt risgrynsgröt. Vid 10-tiden dricker kaffe, under det granen är tänd. Sedan man ätit sin gröt skall var o en läsa ett grötrim. På juleafton läggs en mandel i gröten för att man skall veta, vem som först skall få fötla.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. N. 7090:5
Landskap: Skåne Upptecknat av: Sven E. Svensson
Härad: V. Göinge Adress: Slättbyr. Värsjö.
Socken: Röke Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 9.

SVAR:

Julewangeliet läses antingen julafton eller någon av juldagarna. Julhelgen tages sin början kl. 4. julafton. Juldagen brukar vi gå till Värsjö till julotta.

" 10. I mitt hem brukar jag vara jultomte och dela ut julklappar. När jag var liten, brukade någon av grannarna komma, och kasta in "juleknuda". Då jag var 9 år gammal, var jag hos grannen, Johan Karlsson, och kastade "juleknuda". Jag visste att dottern var hemma med sina barn, över julen. Apelsiner och äpplen samt nötter m.m. Lade jag mycket papjoll om, och

forts. 6cc. 6.

ACC. N:R.

M. 7090: 6.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Sven E. Gunnarsson

Härad:

V. Göinge

Adress:

Slättby Väijö

Socken:

Röke

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 10. forts.

SVAR:

lades därpå in alltsammans i en stor paket. Det var en vackert vinterkväll, ingen snö fanns, men det var mycket kallt, och månen lyste. Jag visste, att då jag kastade "knutan", kom någon utspringande och skulle taga fast mig, så att de fingo se vem det var som kastade in demsamma.

Jag smög mig bort och kastade "knutan" på dörran till det rum, där familjen var samlad, och just satt och åt julgröten. Sedan sprang jag bak knuten och gömde mig, bak en potatis-teskere. Snart kom en man ut med en ficklampa, och letade efter mig överallt, men fann mig ej. *forts. acc.*

Landskap: Skåne
Härad: V. Gröinge
Socken: Rötke
Uppteckningsår: 1940

ACC. N.R.

7090:7

Upptecknat av:

Oven E. Gunnarsson

Adress:

Slättjö, Värsjö.

Berättat av:

Född år

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 10. forts.

SVAR:

Då jag var förvissad om att karbu
var försvannnen, sprang jag hem, det
fortaste benen kunde bära mig.

11. Om jul spelas många spel, samt lekas
många lekar. Bland spel må nämnas
tärningsspel De löjliga familjerna, Svarte
Petter m. fl. Många lekar, såsom gissa nötker
"paga på bunkar," (Man satsar 5 nötker till mans,
och sedan får pojken sig en ner under bordet,
under det den som sitter intill, pekar på en
nöt i bunken. Den som böjt sig ner, får därefter
gläcka, tills han tar den utpekade nöten) m. fl.
lekas om julen. Dans kring julgranen förekommer
även.

ACC. N:R.

No. 7090:8.

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Sven G. Gunnarsson

Härad:

v. Göinge

Adress:

Slättby, Värjö.

Socken:

Röke

Berättat av:

Uppteckningsår:

1880

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 12.

SVAR.

Eftersom vi ej bor vid landsvägen brukar vi ej ha några glasifönster. Denna sed har ej brutits utom i kyrkbyn Röke, och läggs allt mer bort. En annan sed, som däremot är vanlig, är att ej gå bort på besök juldagen. Men däremot stannar på jul brukade det vara "julegille" i något hem alltid.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M.7090:9.
Landskap: Skåne
Härad: V. Göinge
Socken: Ribe
Uppteckningsår: 1940
Upptecknat av: Sven Gunnarsson
Adress: Slättby, Värjö
Berättat av: _____
Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 13.

SVAR:

Nyårsafton har det för brukats att bydrängarna sköta in det nya året kl. 12, alltså vid midnatt. Annandag jul gick eller red man i kuffen, dvs. s. man gick eller red från gård till gård, för att skälla haktning med spjut och mat. De brukade bli ganska "fulla", och det hände att en stoffarskridare en gång sköt ett skott, för att skrämma en gammal gämma, så att "levestocken" gick tvärs igenom henne. (Han hade glömt taggar densamma, så han laddade bössan.) På Knutsdagar kastade man ut julgranen.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: _____

Härad: _____

Socken: _____

Uppteckningsår: _____

ACC. N:R.

107090 : 10.

Upptecknat av: _____

Adress: _____

Berättat av: _____

Född år _____

i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 13.

SVAR:

"Lille jul" kallades Hyndels-
mässodagen för. Dagen innan kalla-
des för "lillejuleafton."

ACC. NR. M. 7090:11.
Landskap: Skåne
Härad: V. Göinge
Socken: Röke
Uppteckningsår: 1940
Upptecknat av: Sven Gunnarsson
Adress: Slättjö, Värjö.
Berättat av: _____
Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 14.

SVAR:

På de gårdar, som hade
tjänare, fingo dessa julklapparna
julafton. Riktigt med mat var även
tjänsttecknande för de göingska bond-
gårdarna.

I mina föräldrars hem firade
julen något traditionellt. Först på
julafton, gick husbonden ^{ut} ^{ut i lägen} för med
psalmboken i handen och sjöng en psalm.
Därefter kommo tjänarna för att hämta
kalmen att lägga på golvet. När klockan var
12 på natten lads sig alla gårdens folk
i kalmen och sov, tills det var tid att fara till
julottan.

ACC. N:R. M.7090:12
Landskap: Skåne Upptecknat av: Boon Gunnarsson
Härad: V. Göinge Adress: Slättby Värsjö
Socken: Röke Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fråga 14. forts.

SVAR:

För lode man sand och becket
snis på golvet till jul, vilket man
nu borde gl. Ej heller halm lägger
man på golvet, och med det sparas
mycket arbete.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 12.7090:13.
Landskap: Skåne Upptecknat av: Jonas Gunnarsson
Härad: 1. Göinge Adress: Slättyr, Västgö
Socken: Ribe Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Per å frågor å Frågelista N. 6. 17. Julgransen.

3. Man började i socknen använda julgransen äran
1850-60.

4. Julgransen skulle vara välvärd och grobarig.

Man brukade att kugga gransen dagen innan jul-
afton, och satte in och klädde den julafton.

5. Man satte fot på gransen, gjord av en fyrkanlig
plankbit och ett ben i varje hörn. Den var ej målad.

6. Man hade enkla granpyndnader gjorda av papper,
samt papperkakorfigurer.

Frågor 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13. kan jag ej berätta.

14. En gammal sed är att ha julenar vid
dörren.